

Iz življenja in sveta

Zakaj je letos takšen mrz?

Ker je Zalivski tok premaknil svojo smer od vzhoda proti zapadu

Kakor poročajo z Osla, glavnega mesta Norveške, so ugotovile ladje na vožnji preko Atlantskega ocenana, da je Zalivski tok

znatno spremenil svojo smer

na mnogih mestih. Nekje, kjer je dolej tek el od zapada proti vzhodu, si je izbral izrazito zapadno smer.

Ta vest se boz dela marsikomu na prvi pogled brezpomembna. A vendar ni tako. Treba je vedeti, da je ta ogromni morski tok

naravna segrevalnica Evrope.

Iz vročega tropskega pasu prepeljuje neznanske množice tople vode do evropskih obal in to do obal, ki ležijo na skrajnem severu. Prva posledica je ta, da je morsko vodovje ob zapadni in severni Evropi znatno toplejše, nego bi ustrezalo dotičnim geografskim širinam, druga posledica je splošno omiljenje zračne temperature nad evropskim kontinentom, zlasti v njegovih zapadnih in severnih delih. V normalnih okoliščinah bi imeli n. pr. ob portugalski in španski obali 2 — 4 stopinje hladnejše morje, ob francoski 4 stop., ob angleški 5 — 8 stop. in ob norveški celo 10 stop.! Obale severne in deloma zapadne Evrope bi morale biti v zimskem polletju zamrznjene, v resnici pa so ledu proste in se ladijski promet, ribolov in druga obmorska opravila ob njih vršijo prav tako nemoteno kakor v poletnem času, razen da so viharji tam v zimski dobi pogostejši. Kako dobrodelen učinek ima Zalivski tok na podnebje v Evropi, pa zadostuje pojasniti z enim primerom: Na Lofotskem otočju bi morala v zimskem času vladati srednja temperatura — 26 stop. C, v resnici pa znaša 0 stop. C, torej je razlika za celih 26 stop. C!

Ameriška in grenlandska obal na istih širinah kakor norveška sta pozimi

zamrznjeni,

dočim ni o ledu ob norveški obali niti duha niti sluha! Oceansko podnebje zapadne in severne Evrope z milimi zimami in poletji je neprecenljiv dar, ki ga prinaša Zalivski tok iz vročega pasu s seboj. Njegovi dobrodelni učinki se poznajo celo v podnebnju in vremenskih prilikah srednje Evrope, seveda v tem manjšem obsegu, čim dalje je kakšna pokrajina od vzhodne obale severnega Atlantika in čim bolj jo gorovje in druge ovire zapirajo tem vplivom. Če bi Zalivski tok radikalno spre-

menil svojo smer ali sploh izginil, bi to pomenilo

za Evropo nepopisno katastrofo, nad vsem kontinentom, bi v zimskih mesecih vladala takšna temperatura, kakršno poznajo le v polarnih krajih. Evropa bi postala to, kar je bila pred davnimi dsetisočletji v ledeni dobi.

Seveda se nam takšnih naglih sprememb ni bati, dejstvo pa je smer Zalivskega toka podvržena

manjšim perijodičnim spremembam,

ki se kažejo potem v spremembah in nerednostih vremenskih prilik na našem kontinentu. Učenjaki so se premalo preučili te spremembe, da bi mogli točno napovedovati njih učinek, vendar so že dokazali njih medsebojno zvezo. Tudi letošnja opazovanja so sijajno, dajši na neprijeten način dokazala to čudno zvezo. Vremenoslovem se odpira s proučevanjem morskih tokov nov zanesljiv pogled v skrivnosti vremenskih pojavov. V čem tiči vzrok za omenjene spremembe v Zalivskem toku, še ni znano. Domnevajo pa, da so — vsaj deloma — v zvezi s tektonskimi in vulkanskimi dogodki na dnu Atlantskega oceana.

Monakovski apostol okultizma umrl

Z njim lega v grob nauk o teleplazmi in telekinezi — Bistvo Notzingovih materijalizacij

Iz Monakovega poročajo, da je umrl na operacijski mizi znani okultistični propagator, zdravnik dr. Schrenk-Notzing. Dal si je izrezati slepiča, kirurški nož pa ga je tako oslabil, da je podlegel šibkosti srca.

Pokojnikovo ime je postalo znano tik pred svetovno vojno, ko je izšla knjiga »Materialisationsphänomene«, ki je oznanjala nova čudeza iz okultnega sveta. Delo je preneslo čitatelja v pravični svet duhov, od katerih se je pisec videl obdanega povsod v življenju. Duhovi so ga spremljali v vsakršni podobi: zdaj v obliki pajčolana, potem v podobi copat, človeških glav in drugih predmetov. Dr. Schrenk-Notzing ni štedil časa in je takoj uvedel hipotezo za svojo »znanost«. Obogatel je okultistično izrazoslovje z besedami: telekineza, materijalizacija, ekstoplazma, psevdoplasma, teleplazma, ideoplastika itd. Te materijalizacije so po teoriji monakovskega zdravnika izhajale od medijev, ki so jih izdihavali skozi usta ali pa so uhajali iz njih skozi glavo.

Učenjaki so si kajpada dovolili dvomiti in so se napram »odkritjem« okultističnega doktorja, kakor so ga imenovali, držali jako rezervirano. Boli nego predmet proučevanja so postale Notzingove hipoteze objekt šaljivcev in šegavcev, saj so zdravniku večkrat dokazali, da ga mediji vodijo za nos. Pri neki spiritalistični produkciji so odkrili, da je medij pomolel kvišku iz papirja izrezano roko. Schrenk-Notzing je ta pojav proglasil za materijaliziranega duha in dovpirov na njegov račun ni bilo konca ne kraja. Pri neki drugi produkciji je imel cigareto za prsti na nogi. In tako dalje. Še pred par leti je njegova spiritalistična seja v Budimpešti vzbudila mnogo komentarjev. Najeti medij je bruhal iz ust kos vate. Eksperimentator jo je opeval kot krasen primer telekineze. Seveda je nastalo med gledalci nepopisno veselje.

Navzlic temu, da ga občinstvo ni jemalo resno in se je njegova občina od leta do leta bolj krčila, pa je zastopal dr. Schrenk-Notzing svoje stališče s čedalje večjo trdovratnostjo. Najbolj neusmiljeno so razmesarili Notzingove teorije in hipoteze o medijomizmu grof Klinkowstroem, dr. Gulat in dr. Rosenbusch. Dokazali so, da je Notzingova teorija o fizikalnih pojavih pri medijih

640 nesreč v Trstu

Odkar je Trst odrezan od prometa, je mogoče le po ovinkih dobiti podatke o stanju mesta v teh izrednih hudih zimskih dneh. Že od nedelje razsaja v mestu silovita burja. Kronika neizgovestih beleži 600 primerov, ko je morala rešilna postaja poseči v akcijo in pomagati ljudem zaradi zlomljenih rok in nog ter ozeblin. Poleg tega je izbruhnilo zadnje dni 40 požarov. Gašenje ognja je bilo zelo težko, ker je veter pospeševal gorjenje. Železniški promet v Trstu in s Trstom počiva. Mesto je kakor odrezano od sveta. Trgovci in podjetniki so zaprli trgovine in skladišča za dva dneva, ker ni mogoče vztrajati v malo zakurjenih prostorih in se ne izplača zmrzovati brez haska.

Moskva trimilijonsko mesto

Po zadnjem ljudskem štetju so ugotovili v Moskvi 2.800.000 prebivalcev. Pričakujejo, da jih bo štela v kratkem času 3 milijone.

Organizacija za čiščenje jezika

Pri moskovskem oddelku za tisk so novinarji osnovali organizacijo, čije namen bi bil čistiti jezik v novinah vseh slovniskih in stilnih nepravilnosti. Izdajali bodo humorističen list, ki bo zbiral in smešil takšne nepravilnosti.

ve in bolne stanice razlikuje na platno le strokovnjaško oko raziskovalca, ker so dandanašnje optične priprave še vedno premalo ostre, da bi mogle dobršo posneti tenke razlike med obema vrstama stanic.

Največja električna centrala na Češkoslovaškem

V bližini Olomuča prično graditi novo električno centralo, ki bo s svojo kapaciteto 60.000 kw največja na Češkoslovaškem in ena izmed največjih v Evropi. Zalagala bo vso srednjo in severno Moravsko z električno energijo. Dogrjena bo najkasneje l. 1940., a bo pričela poslovati že l. 1932.

Leningrad zadnjih pet let

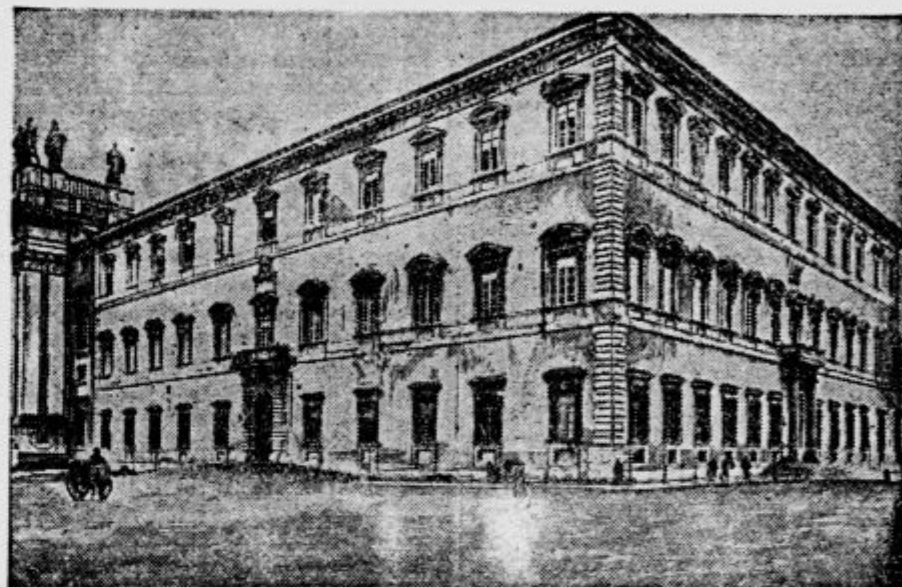
V poslednjih petih letih je Leningrad po številu prebivalstva znatno narasel. Dočim je štel l. 1924. 1.100.000 duš, jih ima danes 1.520.000. Pred petimi leti je znašal njegov proračun 70 milijonov rubljev, danes pa 154 milijonov. Po številu hiš ni dosti napredoval, toda dočim

niso l. 1924. zgradili nobene nove hiše, so jih zgradili samo lanske leto 100. Pred petimi leti so merile njegove tramvajске proge 70 km, danes pa jih ima že 136 km.

Novi francoski kovanci

Francoski finančni minister Chéron je napovedal izdajo novih kovancev, ki bodo izgledali tako, kakršne jih kaže slika: zgoraj zlatnik za 100 frankov, spodaj srebrenjak za 10 frankov.

Lateranska palača v Rimu

Kjer je bila v ponedeljek podpisana pogodba med Vatikanom in Kviralom. Podpisala sta jo na papeže državni tajnik kardinal Gasparri, za italijansko vlado pa Mussolini.

Vdihavanje zdravilnih plinov

Je zadnja medicinska novota, na katero so prišli Londončani v tem času razsajajoče gripe. Ti plini uničujejo baje bolezenske kalle — o tem so vsaj te osebe prepričane, ki jih vidimo zbrane v nekem londonskem »inhalatoriju« okoli priprave, ki proizvaja navedene pline.

Skakanje s sanmi

Je svojevrstna umetnja zimskega sporta. Na sliki vidimo to vrsto skakanja, s kakršnim so se producirali te dni na nekem londonskem sanklišču.

Trockij

se je po zadnjih poročilih izkrcal na turškem ozemlju.

Frédéric Boutet:

Tovariša

Maks Didier, psihološki romanopisec, je vstal izza mize in dvignil čašo šampanjca.

Za svečano pregrnjeno mizo je zavlada vseobča tišina. Vsi gostje-pisatelji, umetniki, politiki in gledališke igralke — so se obrnili h govorniku. Junak te pojedine, Abel Blondeau, priznan dramatik, ki je bil sprejet v Akademijo, se je naslonil nazaj. Na obrazu mu je igral smehljaj — smehljaj, kakršnega imamo pač vsi v trenutkih, ko nam pojejo slavo.

In Maks Didier je govoril: »Dragi Abel Blondeau, tvoj najstarejši prijatelj sem in tako je vrsta na meni, da ti povem, kako presrečno se vsi veselimo tvojega uspeha.

Vsi vemo, kaj pomeni sprejem v akademijo, in vsi vemo, da ti je poslednji pot kvišku odprta. In jaz sem še prav posebno vesel tega dogodka, zakaj že iz mladosti sem ti bil tako blizu, da tebe globoko prijateljstvo. Nočem govoriti o tvojih uspehih in navajati imen tvojih slavnih del, ki so tako lahka, da se um v njih uprav odpočije. Poljudna so in to je prav. Občinstvo prihaja, se ti smeje in ti ploska. Zami imaš božko finega umevanja. Že to, da se tako lahko prilagodiš množici, je v mojih očeh umetnost...«

Govornikove ustnice je krivil prijazni smehljaj. Gostje so se pomembno spogledali, zakaj ironija je bila preočita. Abel Blondeauju vobče ni bilo moči jasneje povedati, da ga smatrajo za komedianta, a ne za dramatika. Tudi Abel Blondeau je to čutil, le s težavo se je premagal in je takol nmirno in prijazno lice.

»Nu, saj nočem govoriti o tvojih uspehih,« je nadaljeval Maks Didier svoj govor, »govoriti hočem o najini mladosti, ki sva jo skupaj preživela. Spominam se na primer še prav dobro, kako ganljivo si bil, ko sem te prvič videl. Bilo je v prvi gimnaziji pred štirimi in štiridesetimi leti, da pred štirimi in štiridesetimi leti. Takrat ti je bilo dvanaest let. Bil si edini med nami, ki si bil siromašnih roditeljev. O tvoji zakrpani obleki so krožile v razredu posmehljive opazke, le jaz se nisem norčeval iz tvoje bede. Rad sem te imel.«

Abel Blondeau je bil videti, kakor da bi ga s kromop polil. Bil je izmed tistih ljudi, ki skrivajo svojo starost in ki se sramujejo siromašnih roditeljev. In tisti mah je spoznal, da mu Maks Didier ni bil nikoli prijatelj, ampak zvest sovražnik, ki je našel zdaj ugoden trenutek, da ga javno osmeši. A njegovo sovraštvo se je bilo razvilo iz zavisti, da je prijatelj imel v življenju toliko več uspeha kakor on.

Napoved je Maks Didier vendar utihnil — govora je bilo konec, — in Abel

Blondeau se je v kratkih besedah ganjeno zahvalil.

Odslej je živel je še v misli na osve-to. A kako naj mu pride do živenga? Kje dobi priliko, da napade Maksa Didiera na isti način? Tedačoi pa si je izmislil načrt. Tudi Maksa Didiera je bilo treba slaviti na kakih posejdnih in tedaj mu bo Abel Blondeau govoril...

Noč in dan se je trudil, da bi spravil Maksa Didiera v Akademijo. In v nekaj mesecih se mu je to posrečilo. Takoj je jel pripravljati vse potrebno za banket; neumorno je predelaval svoj govor, ki je ž njim hotel »počastiti« prijatelja. V njem je navaal mladost Maksa Didiera, opisal ga kot razvajenega, lenega diaka, ki je le s protokolično dovsejšo šolo, dobil službo in dosegel vse nadaljine uspehe. Hudoval se je nad občinstvom, da noče kupovati knjig, ki jih je bil napisal dobri Maks Didier. Ves govor je navičoval otrovani puščici, skriti med lepim cvetjem. In Abel Blondeau je nestirno čakal usodnega večera.

Napočil je večer, ko so vsi slavili Maksa Didiera. Ko so streljali nanosili šampanjca, se je dvignil Abel Blondeau izza mize. Mnogo gostov, ki so se še dobro spominjali Didierovega govora, je z velikim zanimanjem prisluhnili.

In Abel Blondeau je začel govoriti: »Moj dragi Maks Didier...«

Ni še izgovoril teh besed do konca, ko je vstal Maks Didier in mignil z ro-

ko, naj neha: »Ne, ne« je dejal ves ginjen, »nič govorov in nič slavošpevov. Dobro vem, kaj mi hočeš povedati. dragi prijatelj! Tvoje zvesto prijateljstvo precejtuje vse moje zasluge in moja dela. Vem tudi, kaj vse si storil zame in za moj sprejem in Akademijo. Kaj bi govoril, ko vendar oba veva, kako globoko je najino prijateljstvo. Nikoli te ne bom pozabil in večno ti bom dolžnik...«

To reši je stopil k Abel Blondeauju in ga objel. Le-tega je ta prijateljev položaj tako premogel, da se je sesedel. Začutil je, da je poražen in da ne bo mogel tega poraza nikoli popraviti.

B. Br.:

Trije smrtni grehi kadeta Adriana

Greha je na svetu več kot preveč, zato občuti pravčen človek zadovoljstvo pri misli, da je na svetu: vendar le nekaj takih grehov, ki zaradi svojih težavnih okoliščin niso dostopni preprostemu grešniku. So namreč grehi, ki hudič pri vsem svojem prizadevanju vanje ne more zavesti najširših slojev, kakor je njegova navada, poklic in dolžnost.

Za tri take grehe sem zvedel v času svojega vojaškega službovanja, ko smo na kapah nosili znak F.I.I. kar je po interpretaciji naših ljudi pomenilo »fantje jedo enkrat na dan« in se je

močno ujemalo z dejstvi. V neki dolgodčasni instrukcijski uri nam je povedal stotnik Blazius Schuppanzigh von Rauhewegen lepo kadetsko storilco, trdeč, da je resnična, ker zanjo jamči njegov oče.

»V kadetnici z mojim pokojnim očetom je bil v davnih časih tudi nek: lombardski plemič, conte Adrian Cipolla. Krasotec od pete do glave, črn, kodrolas, prav laška kri in rasa. Na žalost pa je bil dežela nekoliko omejen, kar so časih dogajali tudi sinovom man odličnih roditeljev.« Stotnik je malo prenehel in z očmi ošinil našo klon, kjer je sedela zanikrna trojica dveh Slovencev in enega Čeha.

»Težko je zmagoval težavne vojaške študije, ali bil je grof in bi se bil tako gotovo dokopal do oficirske šarže, kakor gotovo se to ne bo posrečilo nekaterim izmed nas.« Spet zlohoten pogled na našo klon.

»Med počitnicami pa je našega Adriana na posetu pri stricu v Lombardiji dohitela usoda. Zagledal se je z vsem žarom svoje laške duše v contessino Castegelloso, Rimbanko, ki je bila takisto v gosteh pri svojih sorodnikih v tistem kraju. Bedni Adriano se je vrnil v četrti letnik svoje hincobenejske garnizije ves izpremenjen. Učenje, knjige in vojniške vežbe so za njim vselej vselej ko privlačnost. Hodil je pobit, da je vse mislilo: Fant je zašel v karbonarje. Tudi dandanes pojde kdo v tako pro-

Zgodovinski roman.

pridane ude, da rešimo telo, in izzigamo rane, da jih zacelimo... Imenujejo nas krvnike. Kako bedasto. Ranjenec, ki čuti, kako zdravnik neusmiljeno reže z nožem po njegovem razbolelem mesu, rjove od bolečine ter psuje svojega rešitelja s krvnikom. A ta

»Da,« je brez pomišljanja odvrnil Espinosa. »Dolgo sem premišljeval o teh vprašanjih in reči smem, da sem jih izmeril do dna.

»Vi tedaj mislite, da je sreča v tem, če človek lahko živi po svoji volji?« je mirno vprašal Espinosa.

Intencje, dopisowarza in oglasi trgowskega ali reklamnega značaja: vsake beseda/ Dan 1 - Maj. narysi zvesek Dan 10 - Pristopina za vsako Dan 5 -

Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov je plačati posebno pristojbino Din 2.—. Za naslove kličite telef. štev. 3492, 2492 ter ekspozituro v Šiški telef. štev. 3203.

lo, Kapital 100.000, Le-
blago, Kromatična, Le-
snažno, Lastno lovišče,
pa bodočnost 9, Lokal,
ni strokovnjak, Lepa
polica, Lepa blondinka,
rijiv in zanesljiv, Ma-
a, Marine oficir, Mirno

Osamljena, Predvojna
a, Primorac, Pridna go-
dinja 1023, Polnik, Po-
stena 86, Primor-
8, Reika prilika 55,
dio, Srečna pomlad, So-
na 45, Stanovanje 5
b, Sreća 22, Sanjari

zaslužek, Takojšnja
elitev, Trgovec 300.600,
ije prijatelj 580. Trgo-
na spoceriji, blaga, Ugod-
prilika 332, Ugodno 69,
roden in vošč, Veeten
nik, Vesela pomlad 1929
lova, Varno 50, Vino-

67, 22, 25, 910, 830.

Stroji

Skobelnik
da Franc Jurca, Slape
24, p. D. M. v Polju.
8247

**/sakovrstne
iskovine**

Zahteva

Jugo
pri kat

tiskarinarja Franc Jeze

Novak. Vsi v Ljubljani.